

katalogfals
- en MERY®-produkt

för broschyrer, kataloger etc.
som inte är håslagna

BARN

I HEM
SKOLA
SAMHÄLLE

NR 8 DEC. 1962

”Där en stark fysik byggs spelar Kellogg's K Special en viktig roll.”

Så skriver den i Sun Valley, Idaho, verksamme Kurt Ekenberger, som i Amerikas förnämsta sportort framgångsrikt driver ett physio-therapy institut. I sitt spontana brev till Kellogg's fortsätter han:

”Många mödrar inser i dag vikten av att tidigt låta sina barn bygga en stark fysik. Under barndomen, när grunden för en väl utvecklad kropp läggs, är proteinet en av de mest väsentliga byggnadsstenarna i kosten. Kellogg's K Special är rikt på protein, fattigt på fett, har höga vitaminvärden och, vad som inte är minst viktigt, smakar delikat”.

Vi har intet att tillägga förutom den här deklARATIONEN av innehållet per 100 g K Special:

Protein	20,1 g	Niacin	7,1 mg
Järn	5,9 mg	Kolhydrat	77,6 g
Tiamin (B ₁)	0,6 mg	Fett	0,5 g
Riboflavin (B ₂)	1,1 mg	Växtfiber	0,8 g

Protein är äggviteämnen som varje människa behöver för sund tillväxt och normal kroppsuppbyggnad. Kellogg's K Special finns i Er livsmedelsbutik. Distribution: Kungsörnen AB.

BARN I HEM SKOLA SAMHÄLLE

Utgiven av
Målsmännens Riksförbund
centralorganisation
för landets
föräldraföreningar

TIDSKRIFT FÖR FÖRÄLDRAR, LÄRARE, UNGDOMSLEDARE Nr 8 1962 Ärg. 16

Utkommer med åtta nummer per år, omkring den tionde i varje månad under skolåret (dvs. februari, mars, april, maj, september, oktober, november, december). Kostar tio kronor per läsår eller kalenderår. Prenumeration medför medlemskap i Målsmännens Riksförbund.

Redaktionskommitté Direktör Fredrik Åkerman (ansv. utg.) Rektor Peter Hammarberg
Fru Rosa Hellström-Olsson Studierektor K. G. Högländer Rektor Ottar Ottersen
Fru Elma Rehnfors
Produktion JE Carlstedt Förlag AB Redaktör JE Carlstedt I redaktionen Fil. kand.
Margareta Edgardh

- 5 Sigurd Åstrand *Elevvården i den nya skolan*
- 8 Program för MR:s årsmöteskonferens
- 9 Torsten Husén *John Dewey — progressiv pedagog och filosof*
- 12 Hem och skola i Europa
- 13 Niklas hörna
- 13 Monica Boëthius *Föräldraskapets kval och lycka*
- 14 Ulla Hagstrand *Klarar föräldraföreningarna informationen om grundskolan?*
- 17 Kan vi vara naturliga hemma? En diskussion mellan fem ungdomar
- 24 Margareta Edgardh *Möte med waldorfpedagog*
- 30 Inga-Greta Agrell *Tillsyn och självständighet*
- 33 Läst i lärarpress
- 33 Bilderböcker i år
- 34 Böcker
- 39 Innehåll i BARN 1962
- 44 Grundskolan i TV
- 46 Nytt från MR

OBS!
Om BARN nästa år,
se notis på sidan 40.

Foto Sven Oredson, omslaget Gunnar Cornelius, s. 5 och 30
Berndt Klyvare, s. 17—29 Bilaga: Inbetalningskort för kalenderårsprenumeranter

När Ni ringer eller skriver, vänd Er till Målsmännens Riksförbunds kansli om det gäller prenumeration, adressförändring eller föräldraföreningsfrågor. Expeditionstid 9—13, lördagar och juli stängt. Postgiro 25 72 02.

Expedition: (se ovan)
Målsmännens Riksförbund
Regeringsg. 46, 2 tr., Stockholm C
Tel. 11 15 16, 11 15 17, 11 15 19

Redaktion:
JE Carlstedt Förlag AB
Majorsg. 12, Stockholm Ö
Tel. 60 60 41

Annonser:
Fru Ina Berth-Wahlgren
Tel. 51 65 52
(säkrast mellan 9—12)

Vägra inte barnen tillsyn,
manar dr Inga-Greta Agrell
i denna för alla föräldrar
högaktuella artikel.
Den är hämtad ur hennes
nyutkomna bok "Etik och
etikett" och återges med
välvilligt tillstånd
från Zindermans Förlag.

Av dr INGA-GRETA AGRELL

Tillsyn och själv— ständig het

Varje år händer det att flera barn får synen skadad för att de lekt utan tillsyn. Varje år drunknar barn i brunnar, vid badstränder, i diken, i baljor — för att de lekt utan tillsyn. Årligen dödas i trafiken många barn — för att de lekt utan tillsyn.

Av Svenska livräddningssällskapet och andra föreningar och sammanlutningar och från det allmänna sidas vidtas åtgärder för att förebygga olyckshändelser. De enskilda utsätter frikostigt sina barn för riskerna med motiveringen: De måste lära sig att ta vara på sig själva.

Lär de sig det? Ja, det gör de kanske, de som överlever, men de får ofta nog betala sin lärdom med invaliditet. Det hade varit billigare att skydda barnet — att förekomma olyckshändelsen. Barnets erfarenhet är inte värd sitt pris.

Dagligen utkämpas hårda strider på lekplatser och gårdar, där den starkaste segrar. Dagligen blir föreskolebarn som släppts utan tillsyn och skydd rånade av starkare kamrater.

En liten 5-åring kom stortjutande

Tillsyn och själv ständig net

emot mig ute på gården i det nya fina "barnvänliga" bostadsområdet. Hans mamma var och handlade i affären bredvid, men hade dessförinnan släppt ut pojken med ett äpple och några småslantar i fickan och en smörgås i näven. Han kom lycklig ner på lekplatsen för att finna någon att visa sina skatter för. Men där attackerades han av andra barn. Två höll fast honom, en sökte igenom hans fickor och berövade honom hans slantar, hans äpple och hans smörgås.

Det var synd om den rånade pojken, men det är ännu mera synd om rånnarna, som vid så unga år lär sig att ett sådant handlingssätt går för sig. Ingen vet vem som är den ansvarige — man kan inte hålla reda på alla ungar på lekplatsen. Förvånansvärt ofta sker sådana saker utan att någon vet vem som egentligen är skyldig. Lekkamraterna vet ofta inte varandras namn. Man leker anonymt och man slåss anonymt. Det finns ingen att anklaga.

Här råder djungelns lag: Äta eller ätas. Här råder den oinskränkta friheten, som i själva verket är den starkares rätt — nävrätten. Till och med förskolebarnen lär sig snabbt vad anonymitetens skydd innebär. Hemma kanske barnen får höra: "Kom inte hem och gnäll, slå igen bara." Och barnet slår igen, men inte på den starkare, dum vore man väl då, utan på den mindre och svagare. Samma mekanism fungerar i samband med stryk som man får eller hotas med av föräldrarna; det får också gå vidare — till de mindre och svagare. Våldet har ju sanktionerats av de vuxna, som alltid vet bättre.

Under ett par år bosatt och verksam inom ett nytt bostadsområde upplevde jag gång på gång, hur oroliga mödrar stod och tryckte bakom gardinen för att få se en skymt av sina barn som lekte på gården. När jag frågade dem varför de inte gick ut med barnen i stället, fick jag svaret att man inte vågade för grannarna. De kunde kanske tro att man pjoskade med sina barn. På en del håll har man genom gott samarbete lyckats ordna vakthåll-

ning och tillsyn av egna och andras barn, men det hör tyvärr inte till vanligheten.

Vägrar man barnen tillsyn, vägrar man dem också den trygghet som ligger i att få ta del av de vuxnas erfarenheter — och tryggheten att ha en vuxen att vända sig till, när tillvaron blir för komplicerad bland alla främmande människor, stora och små, som man möter på lekplatsen. Ju flera okända, desto större risk för anonymitet och desto viktigare med tillsynen.

Om mitt barn hör till dem som inte klarar sig i den anonyma gruppen — sådana barn finns och de kan vara alldeles normala — och jag själv inte har möjlighet att alltid passa barnet, vad gör jag? Jag låter min unge leka inomhus eller på balkongen, det är mindre risk med lite knapp tillgång på frisk luft än med farorna — både de psykiska och de fysiska — på lekplatsen utan tillsyn. Och så försöker jag inleda samarbete med mammorna i huset för att få en kollektiv barntillsyn.

Men om mitt barn visar aggressiva tendenser — vilket också helt normala barn kan göra — vad gör jag då? Precis samma, jag släpper inte ut honom utan tillsyn, och jag gör klart för honom, att är man inte givmild och snäll och hygglig mot andra barn, så får man leka ensam eller stanna inne — inte som straff utan som nödvändig konsekvens. ●

TIPS FÖR UNGDOMSLEDARE

Vad är det vi vill i ungdomsarbetet? Kan äldre och yngre verkligen ha kontakt? Varför är man egentligen ungdomsledare?

Det är frågor som kommer att diskuteras i Radioskolan under den kommande vårterminen, närmare bestämt tolv söndagsmorgnar med början den 27 januari. Kursen heter *Modern ungdomsarbete* och vänder sig i första hand till alla fritidsengagerade ungdomsledare inom alla sorters organisationer, men den har också som mål att få fler vuxna att enrollera sig som ungdomsledare.

Kursen blir vidare en praktisk genomgång av metoder och hjälpmedel i ungdomsarbetet och ger svar på frågor som: Hur ska vi använda filmen? Vem kan leda allsång? Hur leder man lekar?

Läst i lärarpress

Atskilliga föräldrar har oroat sig för hur det ska gå för deras barn vid inträdet till gymnasium, ifall de valt franska i grundskolan. Tidning för Sveriges läroverk nr 31/62 förmedlar ett lugnande besked från gymnasieutredningen:

I sitt arbete med förslag till ny läroplan för gymnasiet har gymnasieutredningen utgått från att gymnasiet i framtiden kommer att motta elever, som läst tyska men ej franska, och elever som läst franska men ej tyska i grundskolan. Båda kategorierna kommer sålunda att på lika villkor ha tillträde till gymnasiet.

De elever, som innevarande läsår i årskurs 7 av grundskolan läser enligt den nya läroplanen, skall normalt avsluta sina studier i denna skola vårterminen 1965. En del av dem kommer då att söka till gymnasium. Antalet dylika elever kan beräknas bli ganska stort — måhända närmare 2.000. Med hänsyn härtill är det önskvärt att det nya gymnasiet kan starta redan höstterminen 1965. Gymnasieutredningen bedriver därför sitt arbete i sådan takt att utredningen räknar med att detta rent tidsmässigt bör bli möjligt.

Såsom framgår av det ovan sagda räknar gymnasieutredningen med att det nya gymnasiet skall kunna träda i verksamhet med läsåret 1965/66. Inträdeskraven till det nya gymnasiet kommer, om utredningens intentioner vinner bifall, att vara anpassade till den underliggande nya grundskolan. De farhågor som uttalats för att grundskolans elever skulle få svårigheter till övergången till gymnasiet kommer att såvitt utredningen nu kan bedöma sakna fog.

Om olika åtgärder mot rökning berättar Tidning för Sveriges läroverk nr 31/62:

På förslag från skolläkaren kommer rökande folkskoleelever i Kristina rektorsområde i Norrköping att efter några varningar få ordningsbetyget sänkt om de ertappas med att röka under skoltid eller på väg hem eller till skolan. Anledningen är att rökningen bör-

jat anta oroväckande omfattning till och med i lågstadietklasser.

Även från andra håll kommer rapporter om tilltagande rökning. Skolläkaren dr H. Holmgren i Halmstad säger i en skrivelse till SÖ att rökningen utbreder sig allt längre ner i åldersklasserna inte minst bland flickorna. Ungdomarna tycks helt oemottagliga för antibiotakpropaganda.

I Bromma läroverk i Stockholm diskuterades nyligen elevernas krav på rökförbudets upphävande och på en särskild "rökruta". Skolläkaren S. I. Rollof sade sig inte beredd att gå med på kraven. Skolan måste gripa in och minska riskerna för missbruk. ●

Bilderböcker i år

Bland årets bilderböcker är det svårt att hitta någon verklig fullträff. Grannfärg och bra figurer finns det, men det är brist på god text. Av det 20-tal böcker vi haft tillfälle att ta del av är det ganska få som man någorlunda oreserverat vill rekommendera. Det gäller Russel Hobans "Sängdags för Polly" med teckningar av Garth Williams (R & S, 9:50) och den stora fotografiska boken om Nils Holgersson med bilder — tagna i anslutning till inspelningen av filmen — av Hans Malmberg. Selma Lagerlöfs text har redigerats av Tage och Kathrine Aurell (AB, 24:50). Eve Titus och Paul Galdone låter musen Anatole komma igen även i år och deras "Anatole och katten" (SvLär, 7:50) står sig bra i konkuransen. Så har vi Ulf Löfgrens "Goddag Kung Kasper" (Gebers, 8:75), en stor och grann bok med många goda uppslag, men med ganska mager story. Den tjeckiska importen "Den hjälpsamma hönan" (Fib) tycks oss också försvara sin plats, även om den kanske mer är en illustrerad saga. Av de mer opretentiösa väljer vi slutligen de ryska "Liselott och Krängel-Petter" och "Om kissekatter och kycklingar" (Saga, 4:85) samt Harald Wibergs och Hans Petersons "Lill-Olle och sommardagen" (R & S, 4:50). Till de något äldre kan man lugnt ge Sven G. Gillsätters fotografiska "Konstiga djur i tropisk natur" (AB, 9:50). Däremot tycks oss "Historien om guldfisken" av Roger Mauge (R & S, 12:50) i hemskaste laget. C.